



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
16Гж 1977/2018
29.03.2018. године
Н и ш

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судије Данијеле Николић, председника већа и судија Снежане Лазић и Зорана Стаменковића, чланова већа, у правној ствари тужилаца Љ. Ђ. и Ђ. Ђ., обоје из ..., чији је пуномоћник Марина Ташић, адвокат из Кладова, против тужених С. С. и В. Т., обе из ..., чији је пуномоћник Александар Петровић, адвокат из Београда, ради стицања без основа, вредност предмета спора 4.000 евра у динарској противвредности, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Основног суда у Неготину 5П.бр.482/16 од 22.01.2018. године, на седници већа одржаној дана 29.03.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужених С. С. и В. Т., обе из ..., и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Неготину 5П.бр.482/16 од 22.01.2018. године, у ставу првом изреке у погледу главног потраживања у износу од 4.000 евра са каматом коју прописује Европска централна банка почев од 12.05.2014. године до коначне исплате, и у ставу другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ иста пресуда у преосталом делу става првог изреке, тако што се тужене С. С. и В. Т., обе из ..., обавезују да тужиоцима Љ. Ђ. и Ђ. Ђ., обоје из ..., досуђено главно потраживање и камату исплате у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, у року до 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, обавезане су тужене да тужиоцима као законским наследницима сада пок. Љ. Ђ., бив. из ..., на име стицања без основа, солидарно исплате износ од 4.000 евра са каматом коју прописује Европска централна банка почев 12.05.2014. године, као дана подношења тужбе па до коначне исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем банчином курсу на дан исплате. Ставом другим изреке, обавезане су тужене да тужиоцима солидарно накнаде трошкове парничног поступка у укупном износу од 127.250,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности.

Против првостепене пресуде тужене су благовремено изјавиле жалбу, побијајући исту због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу чл. 386. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС" бр. 72/11; 49/13; 74/13; и 55/14) Апелациони суд је нашао:

Жалба тужених је делимично основана.

У проведеном поступку и побијаној пресуди нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које Апелациони суд пази по службеној дужности. У делу одлуке о главном потраживању и камати није учињена ни битна повреда поступка из чл. 374. ст.2. тач.12. ЗПП, на коју се жалбом тужених неосновано указује јер пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати, изреке је јасна и разумљива и није у супротности са правилним и јасним разлозима датим у образложењу и изведеним доказима.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужилаца, сада пок. Љ. Ђ., бив. из ..., као купац, закључио је са туженима, као продавцима, предуговор о купопродаји стана, оверен у Месној канцеларији у ... под Ов. 497/2012 дана 31.10.2012.

године, чији је предмет продаја двособног стана у ... у згради број АЗ -I/6 на првом спрату, површине 65,70м² који се састоји од две собе, кухиње, трпезарије, купатила, терасе, оставе и једне лође. Чланом 2 предуговора, предвиђено је да продавац продаје наведену непокретност за износ од 25.000 евра, док је чл.3 констатовано да на дан закључења предуговора купац исплаћује продавцу 5.000 евра на име капаре, док ће остатак од 20.000 евра исплатити најкасније до 15. јула 2013. године, те да уколико купац не исплати остатак наведеног износа до овог рока, дужан је да се исели из стана а продавац није у обавези да му капару од 5.000 евра врати, као и да уколико продавац одустане од закључења уговора, исти је у обавези да купцу исплати двоструки износ капаре. Чланом 4 предуговора предвиђено је да су се исплатом капаре од 5.000 евра странке споразумеле да продавац преда кључ од наведеног стана купцу и да исти може становати у њему без накнаде уз обавезу да продавцима сваког месеца доставља рачуне и намирује износ за исте, као и да продавац задржава право да користи једну собу за своје ствари до коначне исплате стана. Уговорена купопродајна цена била је цена стана са стварима које су се у њему налазиле. У време преговора, пре закључења предуговора, купац је указао туженима да нема целокупан износ уговорене цене стана због чега је и уговорен рок исплате најкасније до 15.07.2013. године, с тим што је уверавао тужене да ће им остатак цене исплатити од новца који ће добити за шуму за коју се надао да ће продати након што му буде враћена у поступку реституције. Након истека уговореног рока за исплату купопродајне цене, исти је продужен за још месец дана, на захтев купца, па како ни по протеклу тог рока купац није имао новац, иселио се из стана у коме је становао са супругом у складу са постигнутим договором и вратио кључ туженима. Новац који су добиле од тужиоца за стан тужене су према својим наводима највећим делом потрошиле за плаћање ранијег дуга за неплаћене рачуне за тај стан, међутим из списка предмета првостепеног суда П. 1160/17 утврђено је да се води спор између ЈП „Ј.“ ... као тужиоца и овде тужених ради дуга за неплаћене комуналне услуге за спорни стан у укупном износу од 370.345,00 динара. Након иселења купца из стана тужене стан нису давале у закуп нити су га продале, док су купац и његова супруга купили други стан у ... у октобру 2013. године по цени од 15.000 евра, од новца који су позајмили од сведока П. Ф. Наведени сведок сведочио је о позајмицама које је давао сада пок. Љ. Ћ. о чему је приложио и своју писмену евиденцију, у укупном износу од 32.575 евра. Из решења Агенције за реституцију-

подручна јединица Ниш бр. 46-011025/2012 од 19.01.2016. године и решења Министарства финансија РС бр. 46-00-00-458/2016-13 од 23.11.2016. године утврђено је да је сада пок. Љ. Ђ. враћена одузета имовина и утврђено право својине са обимом удела од 1/3 на одузетој непокретној имовини ближе описаној у решењу, коју представља шумско и пољопривредно земљиште, док је његов захтев за враћање односно обештећење преосталог удела и још једне парцеле, одбијен. Из предмета првостепеног суда ИП. 1136/13 од 28.10.2013. године утврђено је да је правни претходник тужилаца подносио тужбу против тужених по истом правном основу али је поступак окончан повлачењем тужбе због изостанка његовог пуномоћника са рочишта.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да предуговор о купопродаји стана не производи правно дејство због недостатка форме, обзиром да потписи уговарача нису оверени од стране суда и да није дошло до закључења главног уговора па тиме није испуњена ни обавеза коју су уговорне стране преузеле закључењем предуговора - да се закључи главни уговор, у смислу чл. 45. Закона о облигационим односима и чл. 4. Закона о промету непокретности који је важио у време закључења предуговора. Стога је закључио и да се износ од 5.000 евра који је од стране купца исплаћен туженима не може сматрати капаром у смислу чл. 79.-83. ЗОО, већ давањем дела купопродајне цене односно исплатом будућег аванса, а како до закључења главног уговора није дошло, основ за исплату се није остварио, па су тужене обавезане да врате примљени износ и то у висини од 4.000 евра, у складу са постављеним тужбеним захтевом, сходно чл. 210. ст.1. и 214. Закона о облигационим односима и чл. 3. ст.1. ЗПП.

По становишту Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право и правилно одлучио када је обавезао тужене да тужиоцима као правним следбеницима сада покојног Љ. Ђ. солидарно исплате 4.000 евра са каматом по стопи Европске централне банке почев од подношења тужбе до исплате. За такву одлуку дао је правилне и јасне разлоге које прихвата и Апелациони суд.

Жалбеним наводима тужених не доводи се у сумњу правилност и законитост

првостепене пресуде.

Жалбени наводи којима се указује да првостепени суд није ценио приговор литиспенденције тужених истакнут у одговору на тужбу имајући у виду да је у том моменту између странака већ текао спор поводом исте правне ствари и да је тужбу требало одбацити, су без значаја у овој фази поступка. Ово стога што је увидом у списе предмета Основног суда у Неготину 1П.1136/13, првостепени суд утврдио да је тај поступак окончан повлачењем тужбе, па се сходно чл.202. ст.3 ЗПП сматра да повучена тужба није била поднета и може се поново поднети. Обзиром да о истој правној ствари не теку две парнице, ради се о релативно битној повреди поступка коју је првостепени суд учинио а која није била од утицаја на доношење правилне и законите пресуде.

С тим у вези неоснованим су оцењени су и наводи жалбе да је у предмету П. 1136/13 тужбени захтев гласио на износ од 5.000 евра, што одговара исплаћеном новчаном износу поводом куповине стана, а у овој парници је предмет спора 4.000 евра, обзиром да је првостепени суд одлучивао у границама постављеног тужбеног захтева, сходно чл 3. ст.1. ЗПП, а тужене нису спориле да су тај износ примиле.

Побијајући првостепену пресуду тужене у жалби излажу след догађаја који је претходио закључењу спорног предуговора и исплати наведеног новчаног износа, указујући да је правни претходник тужилаца био несавестан приликом преговора у вези купопродаје стана и поступао супротно начелу савесности и поштења, због чега су оне као продавци изигране у вези купопродаје и претрпеле су штету. Међутим, и ови наводи су неосновани јер су их тужене истицале и у току првостепеног поступка а првостепени суд правилно ценио налазећи да је сада покојни Љ. Ћ. од самог почетка преговора указивао туженима да нема целокупан износ купопродајне цене већ само 5.000 евра, па су тужене биле упознате са том чињеницом упркос којој су пристале на закључење предуговора и пријем новца.

Имајући у виду да је чл.45.ст.2 ЗОО предвиђено да прописи о форми главног уговора важе и за предуговор, ако је прописана форма услов пуноважности уговора, а да спорни предуговор о купопродаји стана није оверен од стране суда, што је био услов

пуноважности уговора о купопродаји у смислу чл.4. тада важећег Закона о промету непокретности, то је првостепени суд правилно закључио да предуговор не производи правно дејство и да су тужене новац примиле обзиром на основ који се није остварио, због чега су дужне да га врате са каматом од подношења тужбе, сходно чл. 210. и 214. ЗОО.

Како није дошло до закључења главног уговора, спорни новчани износ не може се сматрати капаром у смислу чл.79.-81. ЗОО, јер је капара споредно потраживање које служи обезбеђењу извршења главног уговора и дели његову правну судбину, о чему је првостепени суд такође дао правилне разлоге.

Како овај суд налази да сведочење сведока П. Ф. Из ... о позајмицама које је давао сада пок. Љ. Ђ. није од значаја за одлучивање у овој правној ствари, то су без утицаја и жалбени наводи тужених којима се указује на погрешну оцену његовог исказа.

Апелациони суд је имао у виду наводе жалбе којима се оспорава одлука о камати али налази да камата на износ главног потраживања у еврима коју прописује Европска централна банка, како је изреком одлучио првостепени суд у складу са постављеним тужбеним захтевом, није у супротности са одредбама Закона о затезној камати. Одредбом чл.4. ст.1 наведеног Закона прописано је да се стопа затезне камате на износ дуга који гласи на евре, утврђује на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за осам процентних поена. То значи да би применом ове законске одредбе камата коју је првостепени суд одредио требало да буде увећана за осам процентних поена. Међутим, преиначење пресуде у том смислу било би на штету жалилаца, јер би тиме њихова обавеза била већа, што је у супротности са чл.395. ЗПП који прописује да се првостепена пресуда не може преиначити на штету странке која се жалила ако је само она изјавила жалбу. Стога је Апелациони суд у овом делу потврдио првостепену пресуду.

Међутим, у делу којим је одређено да се главно потраживање са каматом

исплати у динарској противвредности по најповољнијем банчином курсу на дан исплате, пресуда је морала бити преиначена, јер се жалбом основано указује на погрешну примену материјалног права. Одредбом чл. 395. ЗОО прописано је да ако новчана обавеза гласи на плаћање у некој страниј валути или злату, њено испуњење се може захтевати у домаћем новцу према курсу који важи у тренутку испуњења обавезе, па су тужене обавезане да тужиоцима износ главног дуга са каматом у еврима исплате динарској противвредности према средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате.

Одлука о парничним трошковима је правилна и законита, донета правилном применом чл.153. и чл.154. ЗПП.

Са изложеног, а на основу чл.390. и чл. 394. тач.4. ЗПП, одлучено је као у изреци.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 29.03.2018. године, 16 Гж. 1977/2018

**Записничар – судијски помоћник,
Бети Лазаревић**

**Председник већа-судија,
Данијела Николић**